

Špindlerovské noviny

ROČNÍK XXXI. - DUBEN 2023 - ČÍSLO 4

Aktuální téma 60 let od založení Krkonošského národního parku (1963 - 2023)

Špindlerův Mlýn, respektive jeho obyvatelé a návštěvníci, mají tu výhodu, že žijí, nebo se dočasně či dlouhodobě zdržují na území národního parku. Jeho příroda láká k vycházkám, výletům nebo sportování v blízkém i vzdáleném okolí. A místní usedlíci mají tu výhodu, že se mohou do nejdále v Česku chráněného parku vydat prakticky kdykoliv a jakkoliv opakovaně se jim zachce a zdržovat v něm neomezeně.

Výroční, resp. příležitostné logo KRNAP. Archiv KRNAP.

Při té příležitosti ředitel Správy KRNAP Robin Böhnisch nastínil očekávání nadcházejícího roku 2023: „Rok 2023 je především rokem 60. výročí založení Krkonošského národního parku a 120. výročí vydání prvního zákonného předpisu o ochraně Krkonoš. Příležitostné logo (viz ilustrační snímek) svým barevným provedením oslavuje zejména jedinečnou geobiodiverzitu našich hor, jeho barvy vycházejí z geologické mapy i barvy květů vzácných krkonošských rostlin. V průběhu roku proběhne řada oslavných akcí. Odehrají se v různých obcích, na mnoha místech. Jarmarky, koncerty, hudební vystoupení, setkání, benefice ve prospěch památek. Vydány budou rozmanité publikace. Největší koncert pro širokou veřejnost se uskuteční 19. května 2023 ve Vrchlabí,“ vypočetl Robin Böhnisch a dále uvádí: „Společnou radostí i starostí je návštěvnost hor. Statisticky zpracované do grafu nám ukazují, že v Krkonoších už neexistují mezisezóny. Monitorovaný měsíc listopad ve dnech 1. až 13. 11. v letech 2018 až 2022 zobrazuje, že jsme v roce 2022 dosáhli rekordu v závrtné návštěvnosti některých lokalit,“ charakterizoval v úvodu a dále konkretizoval: „S ohromnou návštěvností souvisí projekt „Telematické řízení dopravy v KRNAP“, na který naváže projekt „Mobilita“. Jedná se o možnost vjezdu motorových vozidel a setrvání na území Parku. S velkorysostí zákona o ochraně přírody a krajiny, který použít do národních parků velké množství motorových vozidel, zatím moc udělat neumíme, umíme ale alespoň omezit vjezdy, které jsou nelegální. Stavíme systém neviditelných bran na nejvíc vytížených místech. Chtěli bychom tak navázat a dále posunout projekt zpracovaný za dob mého předchůdce Jana Hřebačky „Krkonoše nejsou parkoviště“, upřesnil Robin Böhnisch a k dalším kapitolám shrnuje:

Národní památkový ústav vyhlásil rok 2023 Rokem Harrachů. Hrabě Jan Nepomuk Harrach byl mj.

dlouholetým ředitelem Národního muzea v Praze. Zisky z jeho panství řadu let plynuly na jeho výstavbu. Přesto a kupodivu hrabě Harrach nemá doposud mezi dalšími donátory a představiteli Muzea svoji bustu. Rádi bychom ji letos za účasti zástupců regionu a krkonošských trubáčů v Praze odhalili, bohužel akce zdaleka nezáleží jen na nás.

Mokřady v horských smrčínách byly odvodňovány už od dob Harrachů

Tehdy ještě velmi citlivě. Později se ale situace výrazně zhoršila a v konečném důsledku to znamenalo ztrátu vody nejenom v krajině, ale i ve studnách. Snažíme se vodní poměry ve smrčínách obnovovat. Napravujeme nepravosti, které páchal podnik Východočeské státní lesy do 80. let minulého století, než byly lesy delimitovány Správou KRNAP. Stavíme přehrážky, na kterých už za několik týdnů je změna velmi zřetelná, vidíme rychlý návrat vody do porostu. Za pár let je pak příroda ve svém přirozeném stavu. Kromě zadržování vody v krajině to s sebou nese další pozitivní efekt.

Světlé porosty na mokřadech jsou atraktivní pro tetřívka
Poslední sčítání sice ukázalo celkově další pokles stavu tetřívka, v případě východočeské populace ale došlo k malému nárůstu. Snad to znamená blýskání se na lepší časy.

Jednoznačnou radostí jsou renaturace cest

U cest, o kterých víme, že už je nikdy nebudeme v dosavadní podobě potřebovat, zužujeme jejich šíři jen pro pěší, případně na vjezd záchranné čtyřkolky. Jedná se např. o cestu Konec laviny u Labského dolu, Holmanku ve Špindlerově Mlýně apod. Vracíme cestám kus romantiky, vracíme je do podoby, kterou mají pěší turisté nejraději. A už za několik měsíců je vidět, že se vegetace lemující cesty rozrůstá.

Projekt související s vodou

Projekt pracovně nazýváme „Analýza odtokových poměrů“, souvisí s povodněmi v roce 2013, a nyní jde

Své územní pracoviště má Správa KRNAP i ve Šp. Mlýně. Foto: -dp-

V letošním roce nás čeká velikonoční pondělí 10. dubna 2023. Prodloužený víkend tak vychází od Velkého pátku 7. dubna, který je státním svátkem. Velikonoce bývají pro sjezdaře často poslední možností v sezóně, kdy si mohou zalyžovat. Ale to neplatí vždy. Velikonoce jsou totiž svátky netypickými tím, že nemají pevné datum a každý rok na ně připadne jiný termín. Může se lišit až o měsíc. A počátek jara v březnu anebo koncem dubna, z pohledu množství sněhové pokrývky, to už je pořádný rozdíl.

A tak věřme, že sníh vydrží a milovníci zimních radovánek budou moci prožít během jarních svátků příjemný den při Velikonočním veselí v sobotu 8. dubna a 9. dubna pak „Pool party“ na sněhu u vodního jezírka pod sjezdovkou ve Svatém Petru. Foto vzpomínka charakterizuje loňskou atmosféru přejezdu vodní plochy. Pro letošní ukončení sezony je opět výzvou pro závodníky na lyžích či snowboardech, kteří se chystají třeba i v plavkách a pozváním na skvělou podívanou pro diváky.

Ilustrační foto: -dp- a Zdeněk Horák.

do svého finále. Dovolují si připomenout potřebu konzultací zástupců obcí, znalých místních poměrů, s autory projektu před jeho úplným dokončením a předáním závěrů.

Velký vědecký dopad bude mít „Průzkum krkonošského krausu“

Přinesl zcela zásadní objevy o geologii Krkonoš. S nadsázkou lze říct, že znamená otřes pro naše zažitá představy o geologickém vývoji hor a jejich stáří.

Úspěch KRNAP v Krkonošské ceně za architekturu

V 1. ročníku Krkonošské ceny za architekturu, která byla vyhlášena v pivovaru Kluge v Heřmanových Sejfích, obdržela Správa KRNAP společně s pedagogy a studenty architektury ČVUT cenu za realizovaný projekt krkonošských lávek a útulen. Krkonoše vznik takového ocenění velmi potřebovaly a doufám, že tento počin bude mít v dalších letech pokračování.

Závěr věnuji slovy díků

Velmi děkuji za spolupráci jednotlivě zástupcům samospráv v Krkonoších, Svazku měst a obcí Krkonoše i konkrétně Janu Sobotkovi. Všestranné spolupráce si vážím. Ne každý národní park se sžívá se samosprávou a komunitou snadno. V Krkonoších máme výhodu, že jsme tu 60 let. Víme, jak se věci mají, co jde a co nejde. Přeji vše dobré a těším se na letošní setkávání u příležitosti výročí,“ uzavřel Robin Böhnisch.

-dp-

Zázraky přírody natáčené u Špindlerova Mlýna

Divákům České televize jistě není neznámý zábavný pořad sobotního hlavního vysílacího času „Zázraky přírody“, publikovaný od r. 2009. Jeho ústředním tématem je „genialita matky přírody“, ale i seznámení s tím, jak lidé dokáží využívat různých úžasných přírodních souvislostí. Formát každého dílu trvá 70 minut. Moderátoři Vladimír Kořen a Maroš Kramár se čtyřmi vybranými osobnostmi procházejí a demonstují šest témat z různých, řečneme kapitol nebo odvětví přírody.

Moderátoři Vladimír Kořen a Maroš Kramár, oděni do stylové výzbroje a výstroje někdejších lyžníků, vyzkoušeli horský terén u Moravské boudy. Výsledek jejich sportovního snažení zhlédnete, ostatně tak jako vždy, když měří své nadání, v dílu Zázraky přírody. Klání na sněhu se odehrávalo za asistence čtveřičky ČT, za přítomnosti špindlerovských lyžníků a průvodního slova Mirky Čejkové (viz fotografie).

Ilustrační snímek z natáčení -dp-

„Reportáž s rohačkami a lyžníky se bude vysílat na Velikonoční pondělí, tzn. 10. dubna od 20.10 hod. na ČT1. Jedná se o charitativní díl, spojený s podporou projektu Pomozte dětem. Pokud nestihnete vidět díl v TV, po odvysílání je ještě 14 dní na webu na ivysílání.

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10214135017-zazraky-prirody/>,” uvedla Ivana Kubešová, zástupce vedoucího produkce, Centrum realizace divadelní, hudební a zábavné tvorby.

V polovině ledna televizní štáb Zázraků přírody natáčel nad Špindlerovým Mlýnem. Dlouhodobým partnerem pro natáčení nejen zimních témat byla agentura Yellow point. Zajistila logistiku dvoudenního zastavení ve Špindlerově boudě a v jejím okolí. K demonstraci několika „obloučků“ na sněhu u Moravské boudy s historickou výzbrojí a ve výstroji byli ke krátké epizodě při natáčení agenturou přizváni nejen Špindlerovští lyžníci, ale také pracovníci Krkonošského muzea k jízdě na rohačkách.

Moderátoři, kamarádi ale současně soupeřníci každého dílu, Vladimír Kořen a Maroš Kramár, taktéž vyzbrojeni výstrojí lyžců z 20. - 30. let minulého století, se na čas stali členy týmu lyžníků.

Zprávy z radnice

Usnesení v plném znění z jednání rady a zastupitelstva města jsou veřejně přístupná na webových stránkách města www.spindleruvmlyn.org popř. prolinkem záložky „občan“ z webových stránek: www.mestospindleruvmlyn.cz

Odposlechnuto ze zastupitelstva

Aktuální stav mostů a lávek je evidován

Špindlerův Mlýn má na svém území, resp. ve vlastnictví šestadvacet mostů, mostků a lávek. Jejich technický stav se z důvodů různého stáří výstavby, únavy materiálu i klimatických podmínek postupně zhoršuje. Každoročně je jejich stav kontrolován a monitorován odborníky. Pro nadcházející období je připravována rekonstrukce kamenného mostu u Jeleních bud, který je v současné době v havarijním stavu, je zde provedena provizorní oprava a zpracovává se projektová dokumentace.

Doprava bude omezena, nikoliv zcela zastavena. Dopravní značky s upozorněním omezení vjezdu budou umístěny už před vjezdem na místní komunikaci u infocentra Správy KRMAP.

Jak kdo hlasuje bude archivováno jmenovitě

Od 1. května 2023 nabude účinnosti návrh změny nového jednacího řádu špindlerovského městského zastupitelstva. V souladu s platnou legislativou bude hlasování jednotlivých členů zaznamenáno pod konkrétním jménem a následně zveřejněno na úřední desce města společně s usnesením.

Nedovolené noční parkování

Finanční výbor městského zastupitelstva se zabýval nedovoleným nočním parkováním početné skupiny řidičů na parkovišti pod Medvědinem. V té souvislosti bylo řešení odsunuto na dobu zavedení nového kompletního systému parkování na území města.

Systém dopravy a parkování

Pro příští rok bude, s největší pravděpodobností, v součinnosti se Ski-

Pozvánka

Veřejné zasedání Zastupitelstva města Špindlerova Mlýna se koná v pondělí 17. dubna 2023 od 16.00 h. v zasedací síni MěÚ ve Špindlerově Mlýně. Jednání jsou veřejná, spoluobčané jsou zváni.

areálem Špindlerův Mlýn na území města zaveden nový systém parkování a dopravy. Stávající je překonán, dle vyjádření obou stran bude pro Město i Skiareál výhodnější ho změnit. Cílem a snahou je dosavadní model změnit už pro další zimní sezonu 2023/2024. Jedná se o komplexní návrh změn, které řeší nezávislý a souvislostmi nezatížený expert. Zahrnuty budou kromě parkovišť také skibusy, veřejná doprava MHD, míra dostupnosti, ale i potřeb občanů i návštěvníků, i cenotvorba parkování. Město plánuje sestavit pracovní skupinu, která bude přípravu nového systému konzultovat během nadcházejícího jara.

Dotazy spoluobčanů

U vchodových dveří Turistického informačního centra v přízemí budovy MěÚ ve Šp. Mlýně bude umístěna schránka pro případné písemné dotazy spoluobčanů. Četné otázky jsou vedením města pravidelně zodpovídaný při členské schůzi Klubu seniorů. S dalšími podněty a dotazy je možné se obrátit na městské zastupitelstvo vždy při veřejném zasedání v bodě „připomínky občanů“.

Transparentní účet

Město Špindlerův Mlýn, jako provozovatel městského kluziště na Bedřichově a zadavatel úpravy běžecké lyžařské stopy Bud' fit v Labském dole, pro příští rok 2024 naplánovalo založení transparentního účtu na podporu údržby a provozu obou aktivit. Uživatelé, podporovatelé i donátoři budou moci na účet přispět finanční částkou v libovolné výši a tím podpořit provozovatele.

-dp-

2023 - Rok Harrachů

Národní památkový ústav vyhlásil rok 2023 - Rokem Harrachů. Aristokratický rod zanechal v českých dějinách hlubokou stopu. Jeho členové se od 17. stol. prosadili jako vynikající diplomaté. Vídeňský dvůr je zpravidla vysoce oceňoval. Jejich mimořádné politické nasazení trvalo do 18. stol. V té době stáli na pozicích zemského vlastnictví a snažili se bránit práva Českého království. Výsledek snah nebyl výrazný, ovšem aktivity později přispěly k národnímu obrození. Ve 2. čtvrtině 19. stol. se víc přikláněli k českému národnímu obrození.

Hrabě Jan Nepomuk Harrach.
Foto Správa KRMAP.

Hrabě Jan Nepomuk Harrach (28. 11. 1828 - 12. 12. 1909) skutečně miloval Krkonoše

Zařadil se mezi největší vlastence v řadách české aristokracie. Byl hospodář, podnikatel, stoupenec českého státoprávního programu, aktivně působící při rozvoji českého kulturního i politického života. Byl mimořádnou osobností našeho regionu. Je až neuvěřitelné, v kolika odvětvích, dílech a na kolika místech lze odkaz tohoto významného šlechtice a politika najít. Podporoval české zájmy, tlumil nenávisť mezi Čechy a Němci a nabádal ke spolupráci. Mluvil a psal výběrně česky, neostýchal se ukázat mezi prostými lidmi, naslouchal jim. Měl, a dodnes má, pověst mecenáše a pravého kavalíra.

Seznamte se s historií rodu, jeho významem i odkazem

Oficiální zahájení roku pod mottem „Vznešenost zavazuje“ proběhne 1. dubna na zámku Hrádek u Nechanic.

Proběhne křest nové publikace „Harrachové: Vznešenost zavazuje“ autorů Jana Luštince, Petra Noska a Adama Rejhy. S autory se setkáte 14. 4. od 17 hodin na besedě v Erbovním sále Krkonošského muzea v Jilemnici. 15. 4. je v Horní Branné přichystán komponovaný pořad „Ctnost a vznešenost zavazují“. Program se uskuteční od 16 hodin v místě posledního odpočinku příslušníků rodu - v Harrachovské hrobce a v kostele sv. Mikuláše. 26. 4. se v jilemnickém muzeu koná přednáška Petra Noska z cyklu Osobnosti rodu Harrachů na téma „Nadvzdory osudu: Vzestupy a pády rodu Harrachů v 17. st.“

Přehled akcí, které se v Krkonoších u příležitosti Roku Harrachů chystají je průběžně doplňován: www.krkonoše.eu/akce-k-oslave-roku-harrachu

-dp-

Uložte si do telefonu

Centrální krajský dispečink IDS IREDO: 491 580 333

Vážení spoluobčané, prostřednictvím odboru dopravy, oddělení dopravní obsluhy KÚ Královéhradeckého kraje, máme k dispozici odkazy na informace o cestování v hromadné dopravě. Naleznete je na <https://www.doprava.khk.cz/>, kde jsou zveřejněny jízdní řády, tarif, aktuální výluky apod.

Další aktuální informace jako je poloha spojů, zpoždění apod. lze nalézt na www.iredo.online, nebo lze stáhnout jako aplikaci do mobilního telefonu (<https://www.dopravakhk.cz/mobilni-aplikace-ids-iredo.html>).

Dispečeři jsou k dispozici denně od 04.00 do 24.00 hodin. Na dispečinku mají nejaktuálnější přehled, zda má spoj zpoždění, kdy nebo co nejede. Případně jsou schopni zajistit posečkání přípoje.

Připomínky k jízdním řádům, odevzdejte písemně, prosím, na TIC při MěÚ ve Šp. Mlýně.

Martin Jandura, starosta

Rubrika čtenářů

Ptáme se starosty

Ve Špindlerovských novinách je prostor věnován vašim otázkám, na které starosta Martin Jandura odpoví. S ohledem na měsíční periodicitu vydání, zasílejte dotazy vždy do 10. dne každého měsíce na e-mailovou adresu: dasa-palatkova@volny.cz

Podporoval byste rekonstrukci cesty pro pěší a cyklisty v úseku Špindlerův Mlýn - Vrchlabí, která zanikla při stavbě nové silnice v 70. letech? L. Brož

Dobrý den, děkuji za dotaz. Dle mých informací předaných od starosty Jana Sobotky, nechalo Město Vrchlabí dopravním znalcem zpracovat odborný posudek. Ukázalo se, že šířka komunikace z Vrchlabí do Špindlerova Mlýna umožňuje na obou jejích stranách vyznámit cyklopruh o šíři 1,5 metru. Dokumentace byla projednána se dvěma cyklo koordinátory Krajského úřadu Královéhradeckého kraje a na úřad zaslána. Silnice 2. třídy z Vrchlabí do Šp. Mlýna je v majetku Kraje, který přislíbil řešení.

Tuto teorii potvrzuje strategie, resp. cyklo-koncepce, zozeslaná krajským městům i Svazku Krkonoše, v níž je cyklostezka Špindlerův Mlýn - Vrch-

labí zakomponována. Z vyjádření Krajského úřadu Královéhradeckého kraje vyplývá, že by měla být realizována, ovšem kdy se s tím počítá, to je jiná věc.

Proto cyklistům doporučujeme zvolit krásný a bezpečný cyklovýlet ze Špindlerova Mlýna do Vrchlabí např. přes Rovínka a dále třeba až na Benecko, anebo přes Krásnou Pláň a dále až do Strážného.

Rád bych na tomto místě představil cyklotrasu z Labské do centra Špindlerova Mlýna, jež v rámci projektu připravuje Tourist Board, a která vznikne pravděpodobně daleko dříve.

Martin Jandura,
starosta Špindlerova Mlýna

Přečetli jsme za vás

Cena vstupného do polského parku je vyšší

Stalo se tak od 1. 3. 2023, jak informoval Ředitelství polského Karkonoskego Parku Narodowego. Dosud jednodenní vstupné stálo 8 Zł, třídenní pak 20 Zł. Nově vstupné činí 9 Zł, resp. 24 Zł. Pokladny jsou na přístupech z polského vnitrozemí. Při vstupu do KPN z české strany na ně nenarazíte, je možné si zakoupit vstupné do KPN elektronicky na adrese <https://kpn.eparki.pl/>, případně v terénu přes QR kódy, dostupné na rozcestnicích, či u pracovníků agentury, která vstupné do polských národních parků vybírá. Snížené vstupné platí žáci a studenti, důchodci, hendikepované osoby a vojáci z povolání. Děti ve věku do 7 let zdarma. Turisté procházející po hřebenové Cestě česko-polského přátelství vstupné do KPN neplatí vzhledem k přeshraničnímu charakteru cesty. Ceník vstupného do KPN najdete: <https://kpnmb.pl/zmiana-cen-biletow-wstepu-ora-za-udostepnianie-karkonoskiego-parku-narodowego-od-1-marca-2023/n>

V polských národních parcích platí návštěvníci vstupné téměř 30 let. Vybírat vstupné na území českých národních parků neumožňuje legislativa.

Ze zdroje KRMAP zprac. -dp-

Snímek z polského národního parku. Foto: Správa KRMAP.

Prožíváte složitou situaci?

Využijte krizovou linku: 702 256 762

Trápí Vás úzkost, smutek, zažíváte něco, s čím si nevíte rady? Cítíte se osamělí a potřebujete pomoci najít cestu k druhým? Chcete o své složité situaci s někým mluvit nebo hledáte pro řešení informace? Je tu nabídka pomoci: Centrum duševního zdraví RIAPS Trutnov rozšířilo své služby o Telefonickou krizovou pomoc. Jedná se o sociální službu, dle zákona č. 108/2006 Sb. Cílem je pomoci klientovi prostřednictvím telefonického rozhovoru. Vyskolený pracovník je připraven Vám naslouchat, poskytnout informace, hledat společně s Vámi cestu, jak nepřiznivou situaci zvládnout. Výhodou služby je úzká návaznost na další sociální a zdravotní služby poskytované v Centru duševního zdraví.

Služba funguje nepřetržitě 24 hodin denně, zdarma. Volající hradí běžnou cenu telefonního hovoru. Váš věk ani místo, odkud voláte, není rozhodující. Budeme rádi, pokud budeme vědět, s kým mluvíme, není to ale podmínkou. Službu můžete čerpat anonymně. Pracovníci jsou vázáni povinnou mlčenlivostí. Pokud Vám finanční situace brání, abyste čerpali službu, požádejte pracovníka, aby Vám zavolal zpět. Maximální doba jednoho hovoru je 60 minut. Službu můžete využít opakovaně, pokud je to nezbytné.

Z podkladu Centra duševního zdraví RIAPS, Trutnov

Nezvládáte platit účty za bydlení, nájem, energie, vodu?

Stát nabízí pomoc - příspěvek na bydlení

Help linka Člověka v tísní tel.: 770 600 800

Pokud za bydlení dáváte měsíčně více než 30 % příjmů domácnosti, může pomoci i vám. Volejte: pondělí - pátek: 9 - 17 hod.

Řekneme vám, jestli na příspěvek máte nárok. Spočítáme, v jaké výši. Poradíme, jak a kde si o něj zažádat. Než zavoláte, připravte si přehled všech příjmů domácnosti a nákladů za bydlení (nájem, vyúčtování energií a služeb).

jakpreziduhy.cz/energie_clovekvtsni.cz

Zápis do 1. třídy

Ilustrace: archiv ZŠ Šp. Mlýn.

Zápis do 1. třídy pro školní rok 2023/2024 pořádá Základní škola a mateřská škola Šp. Mlýn dne 12. 4. 2023, od 14.00 do 17.00 hod. v horní budově ZŠ pro děti narozené 1. 9. 2016 až 31. 8. 2017 a děti s odkladem povinné školní docházky z loňského roku. Podrobnosti na: https://www.zspsindl.cz/kalendar-akci/zapis-do-1-tridy-pro-skolni-rok-20232024_81/.

Mgr. Petr Libřícký,
ředitel ZŠ a MŠ Šp. Mlýn

Vlci jsou v Krkonoších už zase „doma“

Vlk ve své době byl po medvědovi druhou největší šelmou, která v Krkonoších žila. Byl vyhuben v 1. pol. 19. století. Od roku 2018 se vlci začali vracet a jejich počet stoupá. V současné době se vlci v Krkonoších opět usadili. V polské části KRMAP zoologové sledují dlouhodobě se vyskytující smečku. Na české straně hor jsou pozorováni častá od Harrachova po Žacléř. Jelikož setkání s vlkem již nejsou vzácná, je na místě připomenout si, jak se v takové situaci chovat. Když se vám do cesty postaví vlk, nebojte se. Zvíře zkoumá, zda pro něj nepředstavujete hrozbu. Nepřibližujte se, nechte vlka jít! Můžete tleskat rukama, zakřičet, aby vás slyšel. Pokud váhá s odchodem, hodte na něj hroudu zeminy nebo klacek. V žádném případě vlky nekrmte ani jim nenechávejte žádnou potravu. V částech republiky se potravou vlků občas stávají hospodářská zvířata. Pracovníci Správy KRMAP jsou v kontaktu s farmáři hospodařícími v Krkonoších. Hledají řešení, jak stáda zabezpečit před nežádoucí návštěvou šelmy. Pokud hospodáři škoda vznikne, má možnost na příslušném krajském úřadě požádat o náhradu. Připravováno je čerpání dotace na újmu za ztížené hospodaření. Nicméně opatření pouze snižují pravděpodobnost napadení zvířat vlkem.

Z podkladů Správy KRMAP zprac. -dp-

Noční fotografie vlků z Krkonoš. Foto: Správa KRMAP.

Sněhu je čím dál méně, i dnů vhodných ke sněžení Technický sníh předurčuje úspěch zimní sezony

Vynález moderní doby - sněžné dělo, kanón nebo sprcha - už zachránily ne jednu lyžařskou sezónu. Technické zasněžování je v posledních letech, z důvodu nepříznivých klimatických podmínek, alfou a omegou podnikání lyžařského průmyslu. Špindlerovský Skiareál nevyjímá. Podle odborníků by pista bez zasněžování neprokazovala takovou kvalitu povrchu sjezdových tratí, v jaké ho známe. S ohledem na tuto skutečnost je technickému zasněžování věnována pozornost s velkou péčí a nemalé finanční prostředky. **Posledním „majstrštykem“, díky příznivému počasí, a technickému sněžení, bylo pořádání lednového Světového poháru v lyžování žen ve Svatém Petru. A nezapomeňme ani na vánoční a silvestrovské či novoroční lyžování, které by se na bílých sjezdovkách pokrytých technickým sněhem v jinak okolní zelené krajině nemohlo realizovat.**

Výše uvedený majstrštyk úspěchu přípravy pisty pro Světový pohár proběhl týmovou prací party sněhařů ve Skiareálu Sv. Petr a na Hromovce pod vedením nejzkušenějšího Radka Jaroše.

Bardem sněhařem na „druhé straně údolí“ na kopcích Skiareálu na Horních Mísečkách, Medvědině a Labské byl donedávna Zdeněk Spilka. Nedávno předal pomyslné „sněhové žezlo“ Tomáši Žďárskému.

K rozhovoru o technickém zasněžování jsme se domluvili se sněhařem,

resp. pracovníkem technického zasněžování, Jiřím Kučerou, kterého kolegové a kamarádi nepojmou jinak než „Kůča“, ale i „Pán sněhu“. Sedmnáct let se věnuje technickému sněžení pro Labskou, Horní Mísečky a Medvědin. V úvodu předesílá: „Přestože rodilý z nížin, mám rád hory, na kterých bydlím téměř 40 let. Mám rád také vodu, muziku, Krkonoše, Slovensko a jednu Slovenku.“

Abych lépe pochopila systém práce, nahlédla jsem do velína a technického zázemí na Labské a na Medvědině. **Doprovázeli nás „Mamut“ Aleš Pauly, někdejší sněhař, kolega Kůči.** Vzájemně doplňovali odpovědi na položené otázky. Z krátké exkurze je zřejmé, že když nastanou mrazy, nebo je předpoklad, že se klimatické podmínky změni ve vhodné k zasněžování, sněhaři se „nastěhují“ do skiareálu a tráví zde dny i noci. Nebo jsou v pohotovosti u telefonu na tzv. „psi službu“. Zasněžování vyžaduje čtyřicetihodinový servis.

Technické sněžení musí probíhat operativně v souladu s aktuálními klimatickými podmínkami, a tak se jeví jako novodobá alchymie. Proč?

Protože v posledních letech se zásadní zvraty počasí dějí v zimě opakovaně. Např. inverze. Dole v údolí mrzne, nahore na kopci je teplo. Podle toho vybereme sprchu a dělá sněžíme tam, kde je vhodná teplota. Výškový profil mezi Labskou cca 700 metrů nad mořem a horní stanicí lanovky v nad-

mořské výšce 1050 metrů činí 305 metrů. Inverze udělá rozdíl na jednom kopci i cca 15 stupňů Celsia. Dole -10 stupňů Celsia, nahore +5 stupňů Celsia. Může to být ale i obráceně.

Rád bych narovnal, zdůrazňuje „Kůča“ pomýlený názor některých lidí, kteří se domnívají, že vyrábíme umělý sníh pomocí různých přísad. Není to tak, jedná se o technický sníh, který vzniká pouze z vody, pomocí sněžných děl a sprch.

Kromě technologie, mrazu, energie je k zasněžování nutná voda. Jaký je systém ve Špindlu?

Ve Svatém Petru čerpají vodu z Dolského potoka. Na Medvědině z Labe. Voda v potoce a řece má výhodu, že nestojí a nezamrzá. A jak je promrzlá, tak je hodně studená.

Na Labské čerpáme stojatou vodu z Labské přehrady z hloubky cca 10 metrů, protože na povrchu zamrzá. Voda v této hloubce má celou zimu 5 - 6 stupňů Celsia. Je tudíž docela teplá, a tím pádem potřebujeme k zasněžování větší mráz. Když vzduch vodu neochladí na požadovanou teplotu, nemůžeme zasněžovat.

Co bude, když voda nebude?

Nebude technický sníh. Dnes ve světě se technicky zasněžuje úplně všude, i na ledovcích. V zahraničních lyžařských rezortech mají zásobárny vody v uměle zbudovaných nádržích. Voda v rezervoárech na sněžení na kopcích zůstává, neodteče. Je užitečné ji takovým způsobem v přírodě zadržet. Když se z ní udělá technický sníh, tím je

Strojník „Kůča“ na velině je vždy ve spojení s kolegou v terénu. Na pracovišti pod Medvědinou sleduje tři monitory, prostřednictvím nichž monitoruje kopce i sjezdovky a řídí na nich zasněžování. Podle směru vanutí větru před zahájením sněžení zapíná sprchy a děla postavená na sjezdovce na různých místech. Při změně větru jejich směr přepíná. Přidává či ubírá výkon čerpacích stanic apod. Provoz automatických sprch řídí počítačem, zbytek úkonů řeší kolega přímo na kopci.

Když skončí zasněžovací sezona, sněhaři pomáhají jako vlekaři, lanovkáři, skipatrola, instalují oplocení, bezpečnostní prvky na sjezdovkách, v létě opravují a servisují techniku apod.

Foto: -dp-

v krajině zadržena. Z podstaty, tak, jak je technický sníh vyroben, voda z něj odtává zhruba čtyřikrát pomaleji než ze sněhu přírodního. Led sám sebe ochlazuje.

Na Labské máme našťastí Labskou přehradu. Kdyby byly i jiné rezervoáry, nemuseli bychom odčerpávat tolik přitékající vody z řeky a potoka.

Jako vodák bych rád upozornil na velmi zajímavý fakt, doplňuje Kuča. Při jarním tání si můžete zajezdit na člunu nebo na raftu na řece Jizeře a fakticky plout po vodě z Labe. Jak je to možné? Na Medvědině, potažmo na Horní Mísečky čerpáme vodu z Labe. Při tání odtéká z Míseček do Jizery. V Káraně se Jizeře vlevo do Labe, a tak se labská voda zase vrátí tam, kam patří.

Když zasněžujete během dne, lyžařům se to nelíbí. Co k tomu dodat?

S ohledem na klimatické podmínky, v letošní i v předcházejících zimách, musíme sněžit pokaždé, kdy je k tomu vhodné počasí. A to i přes den. Mnohdy vidíme, kolik lidí lyžuje, když sněží přírodní sníh, nebo dokonce prší. A to jsou podmínky „kdy by psa nevyhnal“. A když je mrazivo a slunečno, a padá technický sníh, tak to lyžařům vadí. Je jasné, že musí lyžovat obezřetně, aby v plné rychlosti nenajeli do hromady technického sněhu. Samozřejmě tato místa jsou vždy zřetelně označena. Když výhledově budou takové zimy,

jaké známe z posledních let, všechny podmínky vhodné ke sněžení bude třeba využít, a to bohužel i během dne. Kdo nesněží, nelyžuje.

Jaká jsou jednodušší a složitější místa k zasněžování?

Ve světě v lyžařských areálech provozovatelé sjezdovky rekultivují, aby byly co nejrovnější. Pak stačí nízká vrstva sněhu, kterou jí dokáží pokrýt. Na Labské je to samá mez a nerovnost. Musíme vyrobit víc sněhu, aby rolbař mohl terén solidně vyrovnat.

Sněhařským majstrštykem na Labské je traverz, úzký pás sjezdovky přímo pod lesem. Technický sníh nesmí vyvnanout do lesa, ale ani na souběžnou cestu. Obojí je špatně. Na Medvědině je složitě hříště na černé. Je sice krásně rovné, ale když fouká vítr, tak se sníh neudrží. Stejný problém je u kotvy na hříšti na Pláních, proto kotva poslední roky nejezdila.

Co mrzí sněhaře a rolbaře?

Trápí nás lidi, kteří večer nebo v noci zničí čerstvě upravenou pistu. Jakoby každého ten „sněhový manšestr“ láká. Rozjezdí ho sáňkami, všim možným. Když rýhy přes noc zmrznou, druhý den se stanou velmi nebezpečnou pastí pro lyžaře, a především malé děti, když do nich po ránu v rychlosti na lyžích najedou. Je to zničená náročná mnohahodinová pečlivá práce, o které by mohl vyprávět ne jeden rolbař.

-dp-

Dobrym sněhařem se nestaneš z roku na rok, trvá to několik let. Náročná práce vyžaduje plně nasazení. Obsluha sněžných děl (kanonů), věží (pozn.: děl na mobilním podstavci), sprch, čerpacích stanic, žádá všestrannost, odolnost, vytrvalost. Snímek sněžení na Medvědině a na Labské.

Kontrola čerpacích stanic na Medvědině.

Foto: -dp-

Tělovýchovná jednota Slovan Špindlerův Mlýn byla zázemím řady sportovců 15. díl

Jak už je v životě normální, na někoho padne ten „Černý Petr“ popsat poslední dějství čehokoli, v tomto případě záverečná léta údobí činnosti TJ Slovan ve Špindlerově Mlýně. Protože jsem se stal nejprve členem a později předsedou kopcového oddílu TJ, měl jsem k dění v TJ blízko a registroval jsem postupný ústup z pozic dobře rozjetého tělovýchovného klubu. Generace úspěšných lyžařů, ať už sjezdařů či běžců dospěla, osamostatnila se, a ti co u sportu na vrcholové, nebo výkonnostní úrovni vytrvali, odešli postupně za lepším zázemím, ekonomickým profitem a také za realizací plánů na získání vzdělání a kvalifikace.

Ve Špindlu stále vyrůstali šikovní a zapálení lyžaři, a to zejména v mládežnických kategoriích, ale po roce 1990, kdy se odehrály zásadní změny ve společnosti, přestalo být dobrovolné zapojení do společenských aktivit zajímavé, a tak i velká většina rodičů šikovných dětí upřednostnila své požadavky, vyplývající z jejich zaměstnání, před dobrovolnickou pomocí sportovním aktivitám. Abych byl ale spravedlivý, ne všichni se touto cestou vydali.

Stále byla ve městě parta rodičů, kteří byli ochotni pro své děti a jejich kamarády obětovat část svého volného času. Nerad bych na někoho zapomněl, ale z těch význačnějších jmen bych uvedl Petra Kijáka, Ivana Houdka, Jirku Jirsu, Ivoše Brunclíka, jeho „tátu Habásků“, Luďu Šidlíka, nebo také Olinu Strejčkovou.

Počátkem 90. let byly ve Špindlu založeny dva další lyžařské kluby, postavené na spíše komerční bázi, které pro Slovan představovaly silnou konkurenci pro příliv nových malých dětíček do lyžařského oddílu. Byl to především Ski klub Špindlerův Mlýn a další Skiteam Svatý Petr.

V té době mi předal funkci předsedy TJ Jirka Jirsa, který odcházel na funkci

vedoucího SVS ve Vrchlabí. Poslední naší společnou akcí byla dohoda s tehdy končící stavební společností Vodní stavby na převod jejich ubytovny pro zaměstnance na bývalém fotbalovém hřišti. Vodní stavby, které dokončily výstavbu vodovodního řádu a kanalizace ve Špindlu, ochotně souhlasily s převodem za nám se tehdy jevící výhodný obchod, kterým TJ Slovan získá budoucí zdroj příjmů do kasy TJ. Bohužel jsme v zápalu plánování opomněli zakalkulovat do ekonomiky ubytovny, i na tu dobu minimálních cen energií, provoz kotelny, která stála jako samostatná budova ve vzdálenosti cca 100 m od objektu ubytovny. Sám provoz obřích plynových kotlů (o těch by mohl vyprávět Milan Švec, který se určitou dobu o provoz kotelny staral) byl ekonomicky tak náročný, že spolykal značnou část zisku z pronájmů ubytovny. Objekt ubytovny byl sestaven ze stavebních buněk, bez kvalitní izolace proti povětrnostním horským podmínkám. Nevýhodou bylo i to, že stál na pozemku, který byl majetkem Státních lesů, a po roce 1990 se stal majetkem Krkonošského národního parku, respektive Lesů KRNP. Nový majitel měl samozřejmě s pozemkem svoje vlastní plány.

A tak na přelomu století žila tělovýchovná jednota díly sezonním příjmům z provozu lyžařského vleku u Dětské ozdravovny ve Sv. Petru. A to zejména díky obětavé a starostlivé a pečlivé práci Pepy Prajny. Aktivně činné byly v té době již pouze mládežnické oddíly sjezdového a běžecového lyžování a také plně funkční Skialp klub, který sice sdružoval členy ČSTV z řad skialpinistů, ale zároveň získal svoji vlastní právní subjektivitu a hospodařil si „na svém“.

V té době lyžaři Slovanu obsazovali na závodech úroveň okresu, tak i vyšších soutěží přední příčky. I přes nedosta-

tek školených rozhodčí zvládla TJ pořádat závody i na republikové úrovni. To jsme se museli spolehnout na pomoc ze strany ochotných kvalifikovaných rozhodčí z TJ Spartak Vrchlabí. Zajišťovali časomíru a dodali osobu hlavního rozhodčího.

Dospělá populace o členství v ČSTV nejevila zájem a děti ze silných ročníků konce minulého století se, jako vždy, rozprchly do všech koutů světa, a pro ty co vytrvaly u závodění na lyžích, dva lyžařské kluby ve Špindlu bohatě stačily. Nadále patřili mladí lyžaři ze Špindlu k těm nejlepším, pravidelně obsazovali přední místa v soutěžích na regionální, nebo také na národní úrovni. Počet aktivních dětí se ztenčoval a děti mizely postupně ze života ve Špindlu. Odešly studovat, nebo se s rodiči odstěhovaly jinač. Z TJ Slovan zbylo již torzo, jehož existenci udržoval při životě obětavý Ivoš Brunclík. Ten pod hlavičkou TJ každoročně pořádá seriál „přespolních běhů“ a pořádá tradiční pouťový běh pro všechny kategorie.

A tak se stalo to, co bylo již několik let nabíledni. Dne 2. prosince 2006 se na Valné hromadě TJ Slovan Špindlerův Mlýn rozhodlo o zániku, resp. zrušení Tělovýchovné jednoty Slovan Špindlerův Mlýn.

Z původní členské základny zbylo pouze torzo a zachoval se pouze samostatně organizovaný a financovaný Ski Alp Club Slovan Špindlerův Mlýn, na který, dle rozhodnutí VH TJ byl převeden i jediný majetek jednoty, totiž lyžařský vlek ve Svatém Petru.

Ludvík Strejček, Špindlerův Mlýn

O vyjádření k provozu lyžařského vleku ve Svatém Petru jsme požádali Pavla Jirsu, předsedu současného Ski Alp Clubu Špindlerův Mlýn z. s., který uvedl: „Vlek dlouhodobě pronajímáme Skiareálu Svatý Petr, v součas-

Na fotografii z r. 1986 tým mladých sjezdařů TJ Slovan s trenérkou O. Strejčkovou.

Snímek z roku 1987 připomíná letní soustředění sjezdařů v Polsku.

Obě fotografie - archiv O. a L. Strejčkoví

né době společnosti Melida, která Skiareál Svatý Petr provozuje. Stejně tak pozemky v prostoru vleku má v nájmu Melida. Vlek pronajímáme, protože není v možnostech Ski Alp Clubu provoz vleku personálně ani technicky zajistit.

Nedisponujeme rolbou na úpravu sněhu.

I do budoucnosti máme v plánu vlek pronajímat. Pak už je jen na nájemci, zda bude vlek provozovat,“ uzavřel P. Jirsa.

Kultura a volný čas

8. 4. 2023 Velikonoční veselí - Špindlerův Mlýn - centrum

Akce pro širokou veřejnost spojená s vítáním jara. Zábavné odpoledne s velikonoční tematikou. Bohatý program nejen pro děti - maskiáda, interaktivní soutěže, tvořivá dílna, hudební doprovod a spousta legrace.

Masky na bruslích veselé řádily

První naši letošní akci „Karneval na ledě“ jsme naplánovali na 14. 3. 2023. Vzhledem ke špatné předpovědi počasí visel nad pořádáním otazník do poslední chvíle. Nakonec menšina přesvědčila většinu a karneval mohl začít. Sešli jsme se v 15.00 hodin na městském kluzišti na Bedřichově, kde byly pro děti přichystány soutěže, diskotéka i volba nejhezčích masek a samozřejmě občerstvení. Akci si užili všichni, kteří přišli. Budeme se těšit na další společné setkání při „Pálení Čarodějnic“. Děkujeme za sponzorský dar České hospodě, Městu Špindlerův Mlýn za pronájem kluzišť, Hasičům za pomoc s dopravou a v neposlední řadě manželům Erbenovým za pomoc se zajištěním občerstvení.

Petra Štantejská za Spolek rodičů

Ilustrační snímky: archiv Spolku rodičů

David Vávra v Harmony

Břežnová přednáška „10 zastavení v Hradci Králové“, s akcentem na dílo architekta Josefa Gočára, přivedla fanoušky Davida Vávry, čestného člena Spolku špindlerovských lyžníků, multižánrové osobnosti, architekta, herce, básníka a nezdolného sportovce do komorního sálu Harmony Club Hotelu, na již šesté setkání.

Jak při srdečném úvodním přivítání podotkla, za pořadatele Špindlerovské lyžníky, Miroslava Čejkovy, zastavení

s architekturou proběhlo ve Špindlu už na několika místech. „V městském, dnes už neexistujícím kině, kde jsme seděli na bednách od piva a David, aby viděl, svítil baterkou, v restauračním podniku Nonstop, kde se diváky stali i místní štampasti, či v Švejkově restauraci v hotelu VZB. Jsem ráda, že ve městě, kde vládne sport a poněkud chybí kultura, přispějeme k rozšíření obzorů a můžeme uvádět zajímavé postřehy našeho kamaráda architekta Davida Vávry,“ představila M. Čejková. D. Vávra reagoval poděkováním za pozvání. „V závěru úžasného týdne, plného bílého sněhu, azurové oblohy a sluncem ozářeného nebe jsem na hranici vyčerpání. Umořen dvoufázovým tréninkem, dopoledne na sjezdovkách a odpoledne na běžkách, jsem plně nadšen.“

Přednášku o Hradci Králové David zahájil básní „The Jumbles“ od Edwarda Leara pod českým názvem „Popletové“, kterou si oblíbil na posledním představení divadla Kuře. Po básni následovala smršť komentářů propeřených zajímavostmi z někdejšího královského věnného města, doprovázená Davidovými autorskými ilustracemi. Po projekci jednoho z diváků a diváček popadla touha se do krajského Hradce Králové v brzké době zajet osobně podívat. -dp-

Stylizovaný David Vávra při prezentaci básně „Popletové“. Foto: -dp-

9. 4. 2023 - Pool Party - Špindlerův Mlýn - Skiareál Svatý Petr

Rozloučení se zimou ve velkém stylu a závody v přejezdu jezírka v maskách.

Sylvie Dlouhá, vedoucí odboru CRKS, Město Špindlerův Mlýn

Pozvání na Valnou hromadu

Vážení přátelé, folklorní soubor Špindleráček Vás srdečně zve na

17. Valnou hromadu Klubu přátel FS Špindleráček,

která se uskuteční v pondělí 3. dubna 2023 v 15.30 hodin v restauraci Česká hospoda.

32. ročník skialpinistických závodů

Ilustrační snímek: <https://sacspindl.rajce.idnes.cz/>

Ski Alp Club Špindlerův Mlýn z. s. pořádá ve Špindlerově Mlýně již 32. ročník skialpinistických závodů. Opět jako memoriál Jana Zapletala, jako Mistrovství České republiky a zároveň jako finále HUDY Českého poháru ve skialpinismu. Závod se uskutečnil se startem nad sportovní halou hotelu VZ Bedřichov, trať vedly v několika okruzích odstupňovaných dle jednotlivých kategorií, kterých bylo třináct. Závodu se zúčastnilo cca 80 závodníků. Z portfolia pořadajícího klubu SAC Špindlerův Mlýn z. s. startovalo celkem 8 závodníků. Nejlépe si z domácích vedli Michal Štantejský v hlavní kategorii mužů a Karolína Grohová v hlavní kategorii žen. Oba skončili shodně na 3. místě. Výsledky naleznete na: <https://www.sac-spindl.cz/zavody/>

Pavel Jirsa, SAC Špindlerův Mlýn

Prádelna a čistírna Špindlerův Mlýn

Nabízíme profesionální praní prádla.

Pereme jak prádlo pro hotely, penziony, ubytovny ale zároveň i školám, školkám, firmám - pracovní oděvy.

Jednoduše řečeno, pereme cokoli, co je přátelné.

Objednávky na tel.: 774 943 485

Poděkování za gratulaci

Děkuji za dárek a p. Marii Sládkové za návštěvu při příležitosti 75. narozenin mojí maminky.

Jan Kobr

Klub seniorů - pozvánka

Výbor Klubu seniorů ve Špindlerově Mlýně zve své členy na dubnovou členskou schůzi, konanou v úterý 18. 4. 2023 od 14.00 hodin v České hospodě. Nezapomeňte své členské legitimace, budou vybírány členské příspěvky na rok 2023 od těch, co dosud nezaplátili. Budete informováni o týdenním květnovém zájezdu na Křivoklátsko v termínu 15. - 20. 5. 2023. Vybírat se bude doplatek ve výši 2000 Kč za člena a 3000 Kč za nečlena klubu. Těšíme se i na nové členy.

Za výbor KS Ladislava Klímová, telefon: 607 764 300

Důležité oznámení

Ordinace praktického lékaře ve Špindlerově Mlýně v Domě služeb oznamuje klientům změnu telefonního čísla: 605 371 532.

Zuzka Doležalová, zdravotní sestra, ordinace Špindlerův Mlýn

Pozvání do městské knihovny

„Pohádkové dopoledne“

Ve čtvrtek 20. dubna a 18. května 2023 vždy od 10.00 do 11.00 hodin zveme všechny maminky s dětmi od 2 do 6 let, které mají trvalé bydliště ve Špindlerově Mlýně, do Městské knihovny na schůzku v rámci projektu Bookstart - s knížkou do života. Budeme si číst, naučíme se básničku a vyrobíme nějakou drobnost.

Beseda pro děti i mládež

V pátek 28. dubna od 9.00 hodin se koná beseda na téma „Linka bezpečí pro mládež“, přednáší Michela Mikulová.

Marie Čerovská, Městská knihovna Špindlerův Mlýn

Zpravodaj Špindlerovské noviny

Měsíčník města Špindlerův Mlýn

ZDARMA

Vydavatel a redakce: Interes Media, Bedřichov

97, 543 51 Špindlerův Mlýn. Tel. + fax: +420 499 523 845.

E-mail: dasa-palatkova@volny.cz

Šéfredaktor Dáša Palátková. Členové komise

redakční: předsedkyně Eva Klouček Filipová,

dále Monika Kyriánová, Jiřina Staruchová, Li-

buše Pokorná a Vratislav Drtina. Materiály tý-

kající se Města Špindlerův Mlýn jsou konzultovány s vedením Města Špindlerův Mlýn. Názory

dopisovatelů nemusí odpovídat stanovisku

redakce. Uzávěrka rukopisů vždy 15. den v měsíci. Za změny po uzávěrce redakce neodpovídá.

Pod značkou -dp- Dáša Palátková.

Předáno ke grafickému zpracování dne 17. 3. 2023. Tiskne tiskárna Voborník Hostinné.

Registrace: MK ČR E 12904.